

NARODNA BANKA
NA REPUBLIKA MAKEDONIJA
DIREKCIJA ZA STATISTIKA

**IZVEŠTAJ ZA STRANSKI
DIREKTNI INVESTICIJI
-1997 - 2003 godina-**

1. METODOLO [KI OBJASNUVAWA

Generalen osvr t

Stranskite direktni investicii (vo ponatamo { niot tekst SDI), pretstavuvaat forma na me|unardno dvi`ewe na kapital preku koe se reflektira celta za ostvaruvawe na dolgoro~en interes pome|u direktniot investitor (rezident od edna ekonomija) i direktno investirano pretprijatie (rezident na druga ekonomija). Stranskite direktni investicii, pokraj inicijalnata transakcija na vlo`uvawe, vo sebe gi inkorporiraat i site posledovatelni investirawa pome|u niv i nivnite afilijacii. Dolgoro~niot interes pretstavuva signifikanten stepen na vlijanie na investitorot vo upravuvaweto so pretprijatiето vo koe go vlo`il kapitalot¹.

Na~inot na presmetuvawe i prika`uvawe na SDI vo me|unardni ramki se bazira na metodolo{kite preporaki na Prira~nikot na MMF (Balance of Payments Manual-fifth edition, IMF 1993) i Prira~nikot na OECD (OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment-third edition, OECD 1996). Soglasno ovie preporaki SDI vклу~uvaat:

- sopstveni~ki kapital i reinvestirana dobivka;
- pobaruwawa od povrzani te pretprijatija vo stranstvo;
- obvrski kon povrzani te pretprijatija vo stranstvo.

Do krajot na 1993 godina zemjite primenuvale razli~ni kriteriumi za definirawe na direktnite investicii. Vo Pettoto izdanie na prira~nikot od MMF se prepora~uva kako kriterium da se koristi minimalno u~estvo od 10% vo kapitalot ili pravoto na glas, so {to se obezbeduva me|unardna sporedljivost na podatocite. Spored toa distinkcija na direkten i portfolio investitor se pravi od aspekt na procentot na poseduvani akcii i udeli vo pretprijatiето.

Statistikata na SDI, kako del od statistikata na platniot bilans i me|unardnata investiciona pozicija vo osnova se bazira na podatocite od Izve{tajniot sistem od me|unardnite transakcii (International Transaction Reporting System-ITRS), Izve{taite od pretprijatijata (Enterprise Surveys) i ostanati izvori (pe~ateni i TV mediumi, Berza, razni agencii). Statistikata na direktnite investicii, zasnovana na izve{taite za sostojbata i prometot na povrzani te subjekti, e del od statistikata na me|unardnata investiciona pozicija na zemjata, koja gi vклу~uva site finansiski pobaruwawa i obvrski me|u rezidentite i nerezidentite na to~no određen datum (naj~esto 31.12).

Seko| od ovie osnovni izvori ima svoi prednosti i nedostatoci (vidi Tabela 1).

Tabela 1

Prednosti	Nedostatoci
<i>Izve{tajniot sistem od me unardnite transakcii (ITRS)</i> • preku izve{taite na delovnite banki se obezbeduva zna~itelan del od neophodnite informacii za kapitalnite transakcii • podatocite se dobivaat vo relativno kratokvremenski period	• obezbeduva podatoci samo za transakciite vo gotovo, dodeka reinvestiranata dobivka i me ukompaniskiot dolgne se opfateni • bara dopolnitelna kontrola za kvalitetot na dobieni podatoci • ne obezbeduva podatoci za analiza na site aspekti na SDI - obezbeduva podatoci samo za dvi`ewata na SDI, a ne i za sostojbata na SDI

¹ vidi: *Balance of Payment Manual*, IMF, 1993; *Balance of Payment Compilation Guide*, IMF, 1995;

<i>Izveštaj od pretprijatija</i> • obezbeđivaat kompletne i seopfatne podatoci povrzani so investicionata aktivnost na pretprijatijata, so što se obezbeđiva osnova za najrazličniji analitički i istraživački celi	• poteškoćii okolu identifikacija na pretprijatija so SDI i pribirawe na podatocite • podatocite se dobivaat vo relativno podolg vremenski period
<i>Ostani izvori</i> • obezbeđivaat dopolnitelne informacii za nastanate dogovori za stranski vložuvawe meju investitorot i primatelj na SDI, so što se podobruva statistikata za SDI	• podatocite imaat isto informativen karakter i kako takvi retko se koristat za statistički celi, od pri čijina što postoji vremenska distanca pomeju najavenoto i realiziranoto investirawe, koje može i nikoga da ne se realizira

Pribrani podatoci od gorenavedenite izvori se prikazuvaat vo soglasnost so standardne komponenti na SDI (dohod, transakcii i pozicija) so slednata struktura²:

- Doход, podelen na: a) doход od kapital i b) doход od kamati po krediti;
- Transakcii, podeleni na: a) sopstveni kapital, b) reinvestirana dobivka i v) ostanat kapital (međukompaniski transakcii);
- Sostojba, podelena na a) sopstveni kapital i reinvestirana dobivka i b) ostanat kapital.

Metodološki pristap za SDI vo Republika Makedonija

Imajќija vo predvid ulogata na SDI za ekonomski razvoj, a soglasno programata za statističko istražuvawe, Narodna banka na Republika Makedonija (NBRM) sproveduva statističko istražuvawe za stranske direktne investicii vo i od Republika Makedonija. Metodološki postapki koi se primenuvaat vo Republika Makedonija za presmetuvawe na stranske direktne i portfolio investicii vo potpolnost korespondiraat so metodološki postapki primenuvani od strana na zemjite članke na MMF i OECD.

Vo periodot od osamostojuvaweto do 1999 godina, dvi ewata za SDI se presmetuvaa edinstveno vrz osnova na podatocite od Izveštajniot sistem od međunarodnite transakcii (TRS). Pritoa, osnoven izvor na podatoci bea nalozite na delovne banki i edinstveni carinski dokument od Carinska Uprava.

So cel unapređuvawe na postoekata statistika i voveduvawe na poseopfatno istražuvawe za presmetuvawe na SDI (raspolagawe so podatoci i za sostojbite za SDI), vo 1999 godina NBRM vovede sistem za direktno izvestuvawe. Vo ramkite na sistemot za direktno izvestuvawe, se vovedoa izveštaji za sostojbata i prometot na povrzani subjekti³. Ovie izveštaji soдрат informacii za sostojbite i dvi ewata na kapitalne vložuvawe, reinvestiranata dobivka i pobaruwata i obvrskite vo i od stranstvo. Pritoa, obvrška za dostavuvawe na ovie izveštaji do NBRM na godi na osnova imaat site rezidenti-pravni lica na Republika Makedonija, vo koi stranske investitori imaat vloženo kapital, ili poseduvaat akcii. Načinot na popoluwawe na obrascite e soglasno Upatstvoto za načinot na izvestuvawe za raboteweto na povrzani subjekti vrz osnova na vložuvawata vo i od stranstvo (Sl.v. na RM br.79/2002).

² Report of Survey of Implementation of Methodological Standards for Direct Investment, OECD, March 2000.

³ Izveštaj od pretprijatijata za direktno izvestuvawe na povrzani subjekti e voveden so Odlukata za zadolžitelno izvestuvawe za raboteweto na povrzani subjekti vrz osnova na vložuvawata vo i od stranstvo (Sl.vesnik br.4/99 godina).

⁴ Pod povrzani subjekti subjekti se podrazbiraat subjekti koi se međusebno povrzani preku vložuvawe na kapital zaradi ostvaruvawe zaednički interes.

Izveštajot za stranski direktni investicii vo Republika Makedonija gi prezentira i obrabotuva podatocite za sostojbata i dvi`eweto na SDI vo Republika Makedonija, dobieni od izveštajte za sostojbata i prometot na povrzani te subjekti. So ogled deka e prv izveštaj koj gi obrabotuva ovie podatoci, vo nego se sodr`ani podatocite za sostojbite i dvi`ewata na SDI vo periodot 1997-2003 godina.

Vo ovoj izveštaj prezentirani se podatoci za SDI vo Republika Makedonija soglasno primarnata klasifikacija (direktni i portfolio investicii) i strukturata (akcionerski kapital, reinvestirana dobivka i dolg na me|usebno povrzani subjekti), analizirani od aspekt na potekloto i dejnosta vo koja e investirano.

Reinvestiranata dobivka metodolo{ki vkluc|uva:

- del od dobivka rasporedena vo kapital;
- del od dobivka rasporedena vo rezervi;
- del od dobivka rasporedena za pokrivawe na zagubi od izminat period;
- nerasporedena dobivka;
- nepokriena zaguba;
- zaguba od prethoden period, pretvorena vo pobaruwawe od investitorot i
- dobivka od prethoden period, pretvorena vo obvraska kon investitorot.

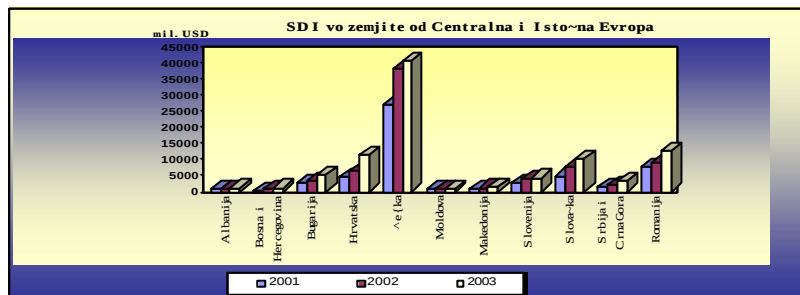
2. STRANSKI DIREKTNI INVESTICII VO REPUBLIKA MAKEDONIJA

Dvi`ewa i sostojbi na stranski te direktni investicii

Vo periodot od 1997-2003 godina, nivoto na SDI vo Republika Makedonija bele`i trend na permanentno zgolemuwawe. Taka, nivoto na SDI od 141 milioni evra vo 1997 godina se zgolemi na 1.285 milioni evra vo 2003 godina, odnosno vo analiziraniot period ostvarena e stapka na porast od 9 pati.

So vakvo nivo na SDI, Republika Makedonija spa|a vo grupata zemji so nisko nivo na SDI. Analizirano po glava na `itel, SDI vo Republika Makedonija vo 2003 godina iznesuvaat 635 evra.

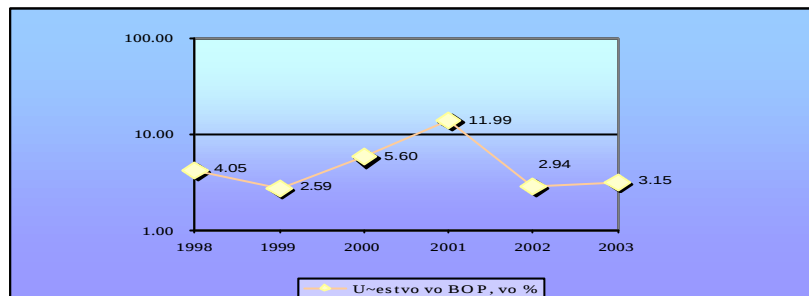
Grafikon br.1: SDI vo zemji te od Centralna i Isto~na Evropa

Izvor: UNCTAD: "World Investment Report-2003"

Niskoto nivo na SDI se ogleduva i preku nivnoto relativno nisko u~estvo vo Bruto doma{niot proizvod (BDP) na Republika Makedonija. Taka, vo periodot 1998-2003 godina prose~noto godi {no u~estvo na SDI vo BDP iznesuva {e 5,0%. Pritoa, treba da se ima vo predvid relativno visokoto u~estvo vo 2001 godina od 12,0%, povrzano so privatizacijata vo sferata na telekomunikaciite. Vo drugite godini ovaa u~estvo e relativno nisko i se dvi`i od 2,6% vo 1999 godina, 5,6% vo 2000 godina, 2,9% vo 2002 godina i 3,1% vo 2003 godina.

Grafikon br.2: U~estvo na SDI vo BDP

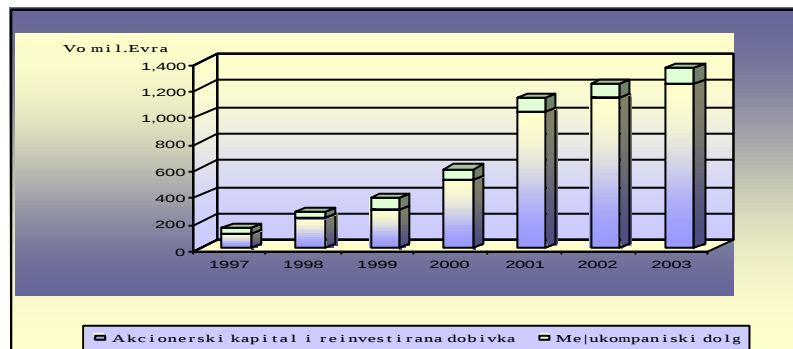

Struktura na SDI vo Republika Makedonija

Vo struktura na SDI vo Republika Makedonija najzna~ajno u~estvo imaat akcionerskiot kapital i reinvestiranata dobivka. Imeno, na krajot na 2003 godina u~estvoto na akcionerskiot kapital i reinvestiranata dobivka vo vkupnata vrednost na SDI iznesuva {e 92% (1.176 milioni evra). Istovremeno, na neto obvrskite kon stranskite investitori otpa~aat preostanatite 8% (109 milioni evra) od vkupnata vrednost na stranskite direktni investicii.

Dinami~ki analizirano, u~estvoto na akcionerskiot kapital i reinvestiranata dobivka bele`i kontinuirano zgolemuвање od 73% vo 1997 godina na 92% vo 2002 i 2003 godina. I pokraj namalenoto u~estvo, neto obvrskite kon stranskite investitori imaat raste~kata tendencija (vo 2003 godina zabele`aa porast od 6,7% vo odnos na prethodnata godina). Toa uka`uva deka stranskite investitori ne investiraat samo vo akcionerski kapital, tuku, isto taka, aktivno gi podr`uvaat makedonskite kompanii vo nivnite tekovni finansiski operacii.

Grafikon br.3: Struktura na SDI

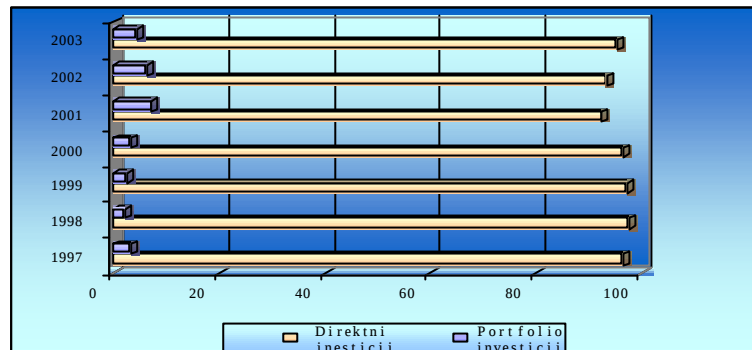
SDI nasproti portfolio investicij

Soglasno primarnata klasifikacija, skupne stranske vlo`uvawa se delat na direktni i portfolio investiciji. Ova klasifikacija se bazira na mednarodno pri fateniot statistiki limit od 10% u`estvo vo akcionerskiot kapital. Prito, pod direktni investiciji se podrazbiraat investiciji so dolgoro`en interes (nad 10% u`estvo), a pod portfolio, investiciji so kratkoro`en interes (pod 10% u`estvo).

Soglasno vakvata podelba, u`estvoto na direktnite investiciji vo skupne stranske vlo`uvawa vo 2003 godina iznesuva 95%, dodeka portfolio investiciite u`estvuvaat so 5%. Re`isi identi`en soodnos e prisuten vo tekot na celiot analiziran period.

Grafikon br. 4: Primarna klasifikacija na stranski vlo`uvawa

(vo %)

Razlika vo podatocite za SDI od izve{taite i platniot promet na bankite so stranstvo

Promenite vo sostojbite pomeju dve godini presmetani vrz osnova na izve{taite od rezidentni firmi ne mo`at vo celost da se objasnat so godi{nite tekovi od platniot promet na bankite so stranstvo i od carinskie deklaracii. Vakvata diskrepanca vo podatocite od dvata izvori na SDI proizleguva od slednite pri`ini:

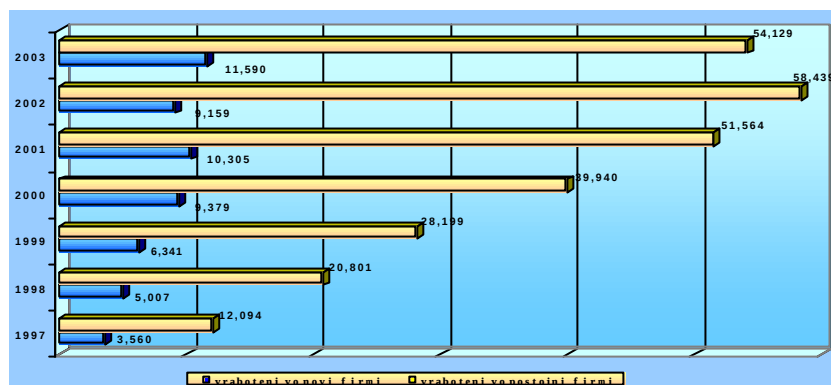
- vo izve{taite dadena e smetkovodstvenata vrednost na transakciite, dodeka vo platniot promet se koristi pazarnata vrednost na transakciite;
- del od promenite vo smetkovodstvenata vrednost proizleguva i od revalorizacija i prevrednuvawe na stavkite na kapitalot vo firmite, {to ne e slu`aj kaj transakciite vo platniot promet;
- vo platniot promet se registrirani samo transakciite realizirani preku platniot promet na delovnite banki i carinskata uprava (ne e opfatena reinvestiranata dobivka, transformacijata na krediti vo kapital i obratno);
- razli`no e kursiraweto na transakciite: kaj izve{taite se koristi kurs na kraj na godina pri presmetuvaweto na sostojbite, a kaj platniot promet se koristi dneven kurs na denot na transakcijata.

Novi, postojni i ostanati investicij⁵

Od aspekt na vidot na investicijata, SDI se klasificiraat na: novi investicij⁶ (grinfild investicij), postojni investicij⁷ (merxeri i akvizicij) i ostanati investicij⁸. Soglasno ovaa klasifikacija, vo 2003 godina od vkupniot investiran kapital vo Republika Makedonija, stranskite investitori vlo`ile 53% vo postoe`ki firmi (postojni investicij), dodeka vo novo osnovani firmi vlo`ile 47% (novi investicij). Iznosot na ostanatite investicij vo Republika Makedonija e nezna`itelen.

Dinami`ki analizirano, u`estvoto na novite investicij od 34% vo 1997 godina, vo narednite tri godini bele`i kontinuirano namaluvawe, sveduvaj`i se na 22% vo 2000 godina. Najgolemo u`estvo na novite investicij od 53% e registrirano vo 2001 godina, a vo 2002 i 2003 godina nivnoto u`estvo iznesuva 47%.

Grafikon br.5: Broj na vraboteni vo novi i postojni SDI

Soglasno podatocite od izve`atite, brojot na vraboteni vo novo osnovanite firmi na krajot na 2003 godina iznesuva 11.590 vraboteni (3.560 vo 1997 godina), dodeka brojot na vrabotenite vo postojnite firmi iznesuva 54.129 vraboteni (12.094 vo 1997 godina). Ova glavno se dol`i na zgolemuwawe na brojot na postojni firmi vo koi doa`a stranski investor.

Stranski direktni investicij po zemji i dejnost i

Analizirano po zemji, najgolemi stranski investitori vo Republika Makedonija se Ungarija, Grcija, Kipar, [vajcarija i Holandija. Na krajot na 2003 godina na ovie 5 zemji otpa`aat 66,4% od vkupnite SDI vo Republika Makedonija.

Analizirano po godini, vo 1997 godina SDI vo najgolem del poteknuvaa od Avstrija, Slovenija i Srbija i Crna Gora. Vo 1998 godina zabele`ano e zgolemuwawe na u`estvoto

⁵ Vo analizata se vkluceni i portfolio investiciite.

⁶ Pod novi investicij se podrazbiraat onie investicij vo koi investitorite-nerezidenti se javuvaat kako osnova`i na firma.

⁷ Pod postojni investicij se podrazbiraat onie investicij vo koi investitorite-nerezidenti vlo`uvaat kapital vo ve`e osnovani firmi, odnosno nerezidentite ne se osnova`i na firmata.

⁸ Ostanati investicij se investicij vo razli`ni organizacii i fondacii.

(u~es t vo vo %)

Po Ungarija sleduwaat grčkite investitori, koi do krajot na 2003 godina investirale 220,9 milioni evra, odnosno 16,9% od vкупnite SDI vo Republika Makedonija. Pritoa, SDI od Grcija se alocirani vo slednite dejnosti:

- uslu`nite dejnosti (finansisko posreduvawe, trgovija na golemo i trgovija na malo);
- proizvodstvoto (rafinirawe na nafta, prehrabena i industrija na grade`ni materijali);
- rudarstvoto i ekstrakcijata (industrija na mermer).

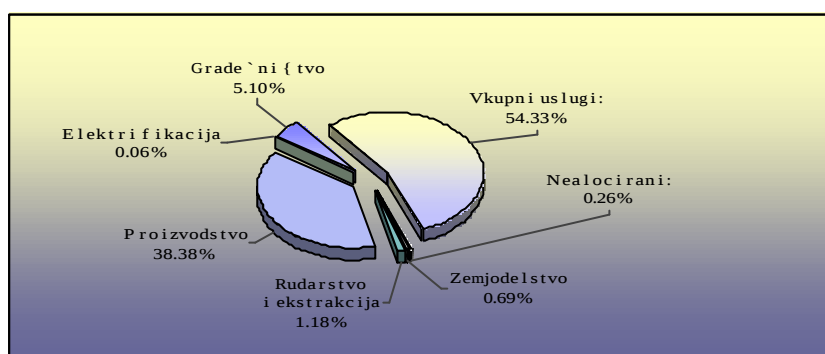
Relativno visoko u`estvo od 10,8% (141 milion evra) imaat i SDI od Kipar, alocirani vo:

- proizvodstvoto (prehrabena, tekstilna i hemiska industrija);
- uslu`nite dejnosti (trgovija i finansisko posreduvawe);
- delovni aktivnosti.

So iskluk na SAD i Srbija i Crna Gora, prvite deset vode`ki mesta na zemji investitori vo Republika Makedonija im pripajaat na zemjite`lenki na Evropskata Unija.

Od aspekt na dejnosta, najgolem iznos na SDI vo Republika Makedonija se locirani vo: uslu`niot sektor - 54,3% (od koi vo telekomunikaciite - 33,4%, vo finansisko posreduvawe - 13,4%), i vo proizvodstvoto - 38,4% (od koi vo prehrabeni proizvodi - 13,4%, metalni proizvodi - 8,9%).

Grafikon br.7: SDI vo Republika Makedonija po dejnosti
(vo %, kraj na 2003 godina)

Dinami`ki analizirano, vo 1997 godina najgolem del od SDI bea locirani vo proizvodstvoto (48%) i uslu`nite dejnosti (49%). Vo periodot 1998-2000 godina registrirano e zgolemuvawe na u`estvoto na SDI vo proizvodstvoto, pri {to vo prosek iznesuva {e okolu 58%. Vo narednite godini (2001-2003 godina) primatot go prevzema uslu`niot sektor, so prose`no u`estvo od okolu 54%.

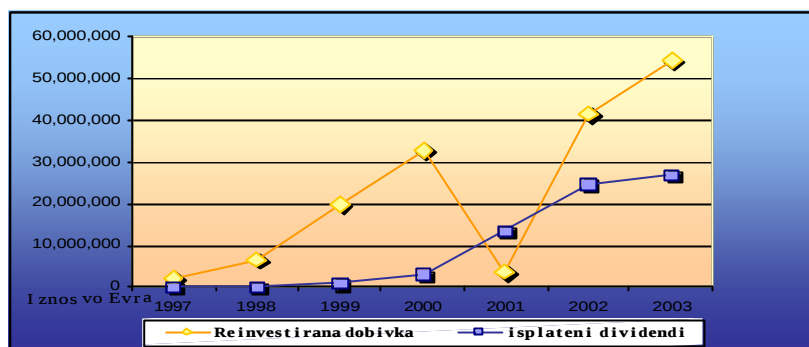
Finansiski rezultat i negova raspredelba

Od aspekt na finansiskiot rezultat na pretprijatijata so stranski kapital, na agregirano nivo, najgolema neto dobivka⁹ e ostvarena vo 2002 i 2003 godina vo iznos od 42,1 milioni evra i 57,8 milioni `vra, soodvetno. Vo 2001 godina, kako rezultat na

⁹ Del od neto dobivkata srazmerno na u`estvoto na stranskiot kapital.

naru{enata bezbednosna sestojba vo zemjata, pretprijatijata so stranski kapital realiziraa neto zaguba vo vkupen iznos od 0,2 milioni evra.

Grafikon br.9: Reinvestirana dobivka i isplateni dividendi

Relativno zna{aen del od ostvarenata dobivka na pretprijatijata se raspredeluva vo vid na dividenda, pri {to isplatenata dividenda bele{i tendencija na kontinuiran porast. Vo 2003 godina se isplateni 26,9 milioni evra vo vid na dividendi. Od druga strana, 54,3 milioni evra pretstavuvaat reinvestirana dobivka. Reinvestiranata dobivka vo najgolem del poteknuva od neraspredenata dobivka, koja na krajot na 2003 godina iznesuva 97,8 milioni evra. Od druga strana, nepokrienata zaguba na krajot na 2003 godina iznesuva 50,2 milioni evra.

3. STATISTI^KI DODATOK

Tabela 1: Sestojbi na stranski direktni i portfolio investicii vo Republika Makedonija - 1997-2003

Tabela 2: Sestojba na stranski direktni investicii vo Republika Makedonija po zemji na investitori - 1997 - 2003

Tabela 3: Sestojba na stranski direktni investicii vo Republika Makedonija po dejnosti - 1997 - 2003

Tabela 4: Stranski direktni investicii vo Republika Makedonija- po zemji, 31.12.2003

Tabela 5: Stranski direktni investicii vo Republika Makedonija- po zemji, 31.12.2002

Tabela 6: Stranski direktni investicii vo Republika Makedonija- po zemji, 31.12.2001

Tabela 7: Stranski direktni investicii vo Republika Makedonija- po zemji, 31.12.2000

Tabela 8: Stranski direktni investicii vo Republika Makedonija- po zemji, 31.12.1999

Tabela 9: Stranski direktni investicii vo Republika Makedonija- po zemji, 31.12.1998

Tabela 10: Stranski direktni investicii vo Republika Makedonija- po zemji, 31.12.1997

Tabela 11: Stranski direktni investicii vo Republika Makedonija - po dejnosti, 31.12.2003

Tabela 12: Stranski direktni investicii vo Republika Makedonija - po dejnosti, 31.12.2002

Tabela 13: Stranski direktni investicii vo Republika Makedonija - po dejnosti, 31.12.2001

Tabela 14: Stranski direktni investicii vo Republika Makedonija - po dejnosti, 31.12.2000

Tabela 15: Stranski direktni investicii vo Republika Makedonija - po dejnosti, 31.12.1999

Tabela 16: Stranski direktni investicii vo Republika Makedonija - po dejnosti, 31.12.1998

Tabela 17: Stranski direktni investicii vo Republika Makedonija - po dejnosti, 31.12.1997

Tabela 18: Dobivka/zaguba od stranski direktni investicii vo Republika Makedonija-po zemji, 31.12.2003

Tabela 19: Dobivka/zaguba od stranski direktni investicii vo Republika Makedonija-po zemji, 31.12.2002

Tabela 20: Dobivka/zaguba od stranski direktni investicii vo Republika Makedonija-po zemji, 31.12.2001

Tabela 21: Dobivka/zaguba od stranski direktni investicii vo Republika Makedonija-po zemji, 31.12.2000

Tabela 22: Dobivka/zaguba od stranski direktni investicii vo Republika Makedonija-po zemji, 31.12.1999

Tabela 23: Dobivka/zaguba od stranski direktni investicii vo Republika Makedonija-po zemji, 31.12.1998

Tabela 24: Dobivka/zaguba od stranski direktni investicii vo Republika Makedonija-po zemji, 31.12.1997

Tabela 25: Promeni vo kapitalot vrz osnova na stranskite direktni investicii vo Republika Makedonija - po zemji - 2003

Tabela 26: Promeni vo kapitalot vrz osnova na stranskite direktni investicii vo Republika Makedonija - po zemji - 2002

Tabela 27: Promeni vo kapitalot vrz osnova na stranskite direktni investicii vo Republika Makedonija - po zemji - 2001

Tabela 28: Promeni vo kapitalot vrz osnova na stranskite direktni investicii vo Republika Makedonija - po zemji - 2000

Tabela 29: Promeni vo kapitalot vrz osnova na stranskite direktni investicii vo Republika Makedonija - po zemji - 1999

Tabela 30: Promeni vo kapitalot vrz osnova na stranskite direktni investicii vo Republika Makedonija - po zemji - 1998

Tabela 31: Promeni vo kapitalot vrz osnova na stranskite direktni investicii vo Republika Makedonija - po zemji - 1997

Tabela 32: Reinvestirana dobivka/zaguba na stranskite direktni investicii vo Republika Makedonija - po zemji - 2003

Tabela 33: Reinvestirana dobivka/zaguba na stranskite direktni investicii vo Republika Makedonija - po zemji - 2002

Tabela 34: Reinvestirana dobivka/zaguba na stranskite direktni investicii vo Republika Makedonija - po zemji - 2001

Tabela 35: Reinvestirana dobivka/zaguba na stranskite direktni investicii vo Republika Makedonija - po zemji - 2000

Tabela 36: Reinvestirana dobivka/zaguba na stranskite direktni investicii vo Republika Makedonija - po zemji - 1999

Tabela 37: Reinvestirana dobivka/zaguba na stranskite direktni investicii vo Republika Makedonija - po zemji - 1998

Tabela 38: Reinvestirana dobivka/zaguba na stranskite direktni investicii vo Republika Makedonija - po zemji - 1997

Tabela 39: Novi, postojni i ostanati investicii vo Republika Makedonija vo 2003

Tabela 40: Novi, postojni i ostanati investicii vo Republika Makedonija vo 2002

Tabela 41: Novi, postojni i ostanati investicii vo Republika Makedonija vo 2001

Tabela 42: Novi, postojni i ostanati investicii vo Republika Makedonija vo 2000

Tabela 43: Novi, postojni i ostanati investicii vo Republika Makedonija vo 1999

Tabela 44: Novi, postojni i ostanati investicii vo Republika Makedonija vo 1998

Tabela 45: Novi, postojni i ostanati investicii vo Republika Makedonija vo 1997